

Posudek vedoucí práce na diplomovou práci Kláry Vlasákové

Ženské hrdinky ve vybraných filmech Marleen Gorrisové

V rámci své diplomové práce Klára Vlasáková zkombinovala narativní a ideologickou analýzu, aby blíže prozkoumala ženské hrdinky ve třech snímcích nizozemské feministické filmařky Marleen Gorrisové s primárním zájmem o to, jak tyto hrdinky v daných snímcích reprezentují téma mocenských vztahů fungujících mezi odlišnými pohlavími. Klářin text má logickou a jasnou strukturu: na úvod vysvětluje, proč si vybrala právě toto téma, jakou metodou jej bude zkoumat a na základě jakých děl. Dobře definuje otázky, které jí budou primárně zajímat, a postuluje teoretický aparát, jenž ke svému výzkumu využije. První část textu se tak soustředí na osvětlení několika pojmů a konceptuálních rámců feministického myšlení. Přestože se jedná jen o několik klíčových a již klasických konceptů, jako jsou gender, patriarchát či binární konstrukce hetero/homosexuality, Klára v této části správně vyjevuje, že i takto základní pojmy našeho myšlení mají za sebou dlouhou a komplikovanou intelektuální historii a existuje vícero soupeřících pojetí, jak je můžeme chápat. Autorka v této části diplomové práce osvědčuje schopnost nejen hutně shrnout leckdy i poměrně komplikované koncepty, ale navíc je z jejího textu znát, že není někým, kdo by pouze mechanicky citoval útržky cizích textů, jak se s tím někdy v diplomových pracích setkáváme – z její práce se zdroji je znát, že daným teoriím opravdu rozumí, navíc se nebojí k nim připojit i občasné vlastní kritické komentáře a upozornit na jednostrannost či mírnou zastaralost probíraných konceptů apod. Snaha přistupovat k jednotlivým názorům (i vlastním) nedogmaticky, uvažovat vždy i o jejich limitech a o možných protínázcích, se ostatně prolíná celou prací – autorka si je vědoma např. toho, že feministické filmy mohou také přinášet určité škodlivé stereotypy. Právě takovouto snahu o komplexní a racionální přístup v rámci analýzy, jež je přitom zároveň i určitým politickým názorem, si na tomto textu velmi cením.

Druhá část práce se věnuje, jak bylo zmíněno, analýze tří rozličných snímků jedné režisérky, což považuji za dobrou volbu vzhledem k jejich komplementární rozdílnosti, ale zároveň i určitým spojujícím prvkům. V každé analýze se Kláře podařilo nalézt jinou konstelaci mocenských vztahů a feministických témat – zatímco Ticho kolem Christine M. náleží do vlny radikálních feministických snímků a vyjevuje určitou nemožnost odporu vůči rigidním patriarchálním strukturám, ve snímku Antonia autorka textu nalézá pozitivnější možnost rezistence skrze ustanovení vlastního inkluzivního prostoru. Na příkladu Paní Dallawayové pak ukazuje hrdinku, jež cítí nespravedlnost upořádání světa, ale nakonec se rozhoduje jej svým způsobem přijmout. Coby scenáristka je Klára Vlasáková v těchto analýzách velmi vnímavá vůči charakterizaci postav, jejich vzájemnému jednání a tomu, co jednotlivé postavy a jejich činy a slova v rámci celku díla mohou znamenat, jaký celkový obraz sexuality a patriarchální společnosti přinášejí. Všechny tři analýzy jsou čtivé a podnětné, napsané jasným a argumentovaným jazykem. Obsahují mnoho jejích vlastních originálních postřehů a zároveň i šikovně využívají obsáhlou teoretickou literaturu, kterou si autorka nastudovala.

V úhrnu tuto diplomovou práci považuji za velmi podařenou – autorka logickým a metodickým způsobem představila různé možnosti feministického čtení tří filmů Marleen Gorrisové a úspěšně tak (znovu)dokázala prospěšnost takového typu interpretace filmů, který může lépe osvětlit jak dané filmy, tak i demonstrovat někdy možná příliš abstraktně znějící teoretické koncepty z oblasti feminismu. Za specifický klad práce považuji soustředění se na linku konstrukce hlavních hrdinek,

v němž Klára mohla dobře zúročit své scenáristické vzdělání. Diplomovou práci doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnotit známkou A.

2. 10. 2017

Helena Bendová